

a o tržové ceně. V tom směru jest zjištěno nižšími soudy, že strany se dohodly o množství i druhu vlny (předmět koupě) i o ceně tržové, neboť cena lepšího druhu vlny měla činit 17 Kč 50 h a cena druhu horšího 15 Kč za 1 kg. Soud odvolací zjistil, že svědek S. dále vyjednával s Arnoštem W-em o tom, zda se bude platit daň z obrátu, v jaké ceně se budou počítati pytle a v jaké váze se má počítati tara. Otázky tyto však považovaly strany za podřadné, neboť, jak nesporno, dal W. přes to, že nebylo o těchto otázkách docíleno shody, S-ovi závdavkem, na znamení hotovosti smlouvy 10.000 Kč, které tento přijal a dal vlnu odvážit a odevzdal ji W-ovi, který ji převzal. Teprve potom, když se spolu sčítali a nemohli dojít ke shodě o dani z obrátu, o taře a o ceně pytlů, navrhl S., jak odvolacím soudem zjištěno, W-ovi zrušení smlouvy, W. s tím souhlasil a přijal vrácený mu závdavek, čímž byla smlouva tržová rozvázána. Dle §§ 1056—1058 obč. zák. není vždy třeba, by tržová cena byla určena číselně, stačí, když jsou dány pomůcky k jejímu výpočtu. Byť tedy i otázky dávky z obrátu, tary a ceny pytlů měly jakýsi vliv na výši ceny tržové, přece nečinily tím, že nebylo o nich docíleno shody, cenu neurčitou, neurčitelnou. Vždyť zákon stanoví, kdo má nésti daň z obrátu a pokud ji lze přesunouti (§§ 5, 6 a 12 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 321 sb. z. a n.). Co pak se tkne otázek, v jaké ceně se mají čítati pytle a v jaké váze se mají účtovat (tara), rozhodnou by byla ohledně váhy pytlů, pokud strany jinak neunluly, váha skutečná a ohledně jich ceny, cena přiměřená, důkazem znaleckým zjistitelná. Z toho zjevno, že, i když tyto podružné otázky nebyly dohodou stran odstraněny, nebylo to nikterak na závalu zjiitelnosti a určitosti ceny tržové. Nutno proto smlouvu tržovou mezi žalovanou stranou a Samuelem S-em pokládati za hotovou, i když nedošlo k dohodě stran o těchto vedlejších ustanoveních smlouvy, neboť byly dány okolnosti, dle nichž neurčitost v těchto bodech se dala odstraniti. Odvolací soud neposoudil tedy případ správně po stránce právní, když pro nedohodu o těchto bodech prohlásil tržovou cenu za neurčitou a smlouvu tržovou za nehotovou (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

#### Čís. 4355.

Valorisace v tom smyslu, že má věřiteli býti zapláceno tolik, aby za všech okolností obdržel vnitřní hodnotu své pohledávky v době splatnosti, jest tuzemskému právu cizí. Otázka, zda má místo při závazcích, jež dlužno posuzovati dle práva cizozemského (říšsko-německého), řídí se právem cizozemským.

Podstata t. zv. zlaté marky není obecně známa (§ 269 c. ř. s.), nýbrž dlužno ji zjistiti znalci.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1924, R II 312/24.)

Žalující říšsko-německá firma ujednala v srpnu 1922 v Německu se žalovanou tuzemskou firmou smlouvu, dle níž dodala žalované stroje. Žalobou zadanou v roce 1923 domáhala se žalobkyně na žalované ja-

kožto nedoplatku kupní ceny a náhrady škody pro opožděné placení 6.575 zlatých německých marek nebo dle volby onoho peníze v říšských markách nebo v Kč, jenž dle kursu v den placení odpovídá 6.575 zlatých marek. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

### Důvody:

Ve věci samé pokládá dovolací soud za to, že právem byl rozsudek prvního soudu zrušen a věc vrácena mu k jednání a rozhodnutí, ač nesouhlasí s důvody, uvedenými pro to soudem odvolacím. Žalovaná má pravdu potud, že žalobní nárok jest nárokem na zaplacení určité sumy zlatých marek, a že se na podstatě tohoto nároku nic nemění tím, že žalobkyně zůstavuje žalované na vůli, by dle své volby zaplatila přisouzené zlaté marky v markách říšských nebo československých korunách dle kursu zlaté marky v den skutečného placení. Neboť tím dává žalobkyně pouze na jevo, že nežádá efektivního placení v zlatých markách (při čemž lze ponechat stranou, zda takové placení jest vůbec možným čili nic), nýbrž že, trvající na tom, že jí přísluší nárok na zlaté marky, se spokojuje částkou, přepočítanou na říšské marky nebo československé koruny, která odpovídá požadované částce zlatých marek. K požadavku zlatých marek žalobkyně pak dospívá takto: Tvrdí, že jí přísluší jednak nárok na nedoplatek dne 1. prosince 1922 dospělé kupní ceny za dodané stroje, jednak nárok na náhradu škody pro opožděné zaplacení skutečně zapravených částek kupní ceny; vypočítává, kolika zlatým markám se rovnal tvrzený nedoplatek kupní ceny, splatný v říšských markách, svou vnitřní hodnotou (zlatou hodnotou dle kursu dolarového) a kolik zlatých marek činí rozdíl vnitřní hodnoty zapravených částek 400.000 a 6,106.109 říšských marek v době jejich splatnosti (dne 21. srpna a 1. prosince 1922) a v době skutečného zaplacení (dne 15. září 1922 a 26. ledna 1923), a žádá na žalované takto vypočítané částky zlatých marek, (jichž 42 se prý rovnají 1 dolaru). Právem žalovaná vytýká, že žalobkyně uplatňuje takto nárok valorisační. Valorisace v tom smyslu, t. j. zásada, že má věřiteli býti zaplacen tolik, aby za všech okolností obdržel vnitřní hodnotu své pohledávky v době splatnosti, jest však tuzemskému právu neznáma, ano, pokud jde o pohledávky, vzniklé ve starých korunách rakousko-uherských, zákonem přímo vyloučena (§ 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n.). Podle tuzemského práva měla by žalobkyně po případě jen nárok na nedoplatek kupní ceny ve smluvené měně, t. j. v říšských markách a kromě toho nárok na náhradu škody pro zaviněné neplacení, pokud se týče opožděné placení v korunách československých nebo říšských markách tak, aby se jí dostalo tolik říšských marek, po případě tolik korun československých, kolik by — hledíc k jejich kursu v době splatnosti — nyní měla, kdyby bylo zaplacen bývalo v čas a řádně. Poněvadž pak případný nedoplatek kupní ceny

v říšských markách katastrofálním znehodnocením říšské marky dnes skutečné hodnoty vůbec by neměl, scvrkl by se v pravdě nárok žalobkyně na nárok na náhradu škody, vypočtený dle právě uvedených směrnic. Takového nároku žalobkyně však neuplatňuje a proto byla by žaloba s hlediska tuzemského práva neodůvodněna. Ale správně poukázal již první soud k tomu, že právní poměr, založený smlouvou, o kterou jde, jest — a to ve všech svých důsledcích — vzhledem k §u 37 obč. zák. posuzovati podle práva říšsko-německého, ježto, jak nesporně, smlouva byla sjednána v Německu mezi příslušníkem německé říše a tuzemským státním občanem. Sejde tedy na tom, zda dle práva, platného v Německu, jest valorisace, již se žalobkyně domáhá, přípustna a uplatňovaný nárok v zlatých markách odůvodněn čili nic. V té příčině nebylo však jednáno v první stolici, ač jde o otázky, pro tento spor jedině rozhodující. Nikoli ve směrech, uvedených soudem odvolacím, nýbrž ve směrech tuto naznačených bude tedy, šetříc předpisů §u 182 c. ř. s., třeba doplniti dosavadní řízení, při čemž sotva bude možno, obejiti se bez slyšení znalců, by spolehlivě byla objasněna podstata zlaté marky (která není tak obecně známa, by bylo lze mluvit o notorietě dle §u 269 c. ř. s.) — zjištěna byla případná přípustnost valorisace, již se žalobkyně domáhá, dle zákonů německých (§ 271 c. ř. s.), po případě dle zvyklostí tamže obecně platných a závazných — a vůbec zjednáán byl pevný skutkový a právní podklad pro řešení otázky, zda a na kolik žalobní nárok tak, jak byl vznesen, dle práva, platného v Německu, jest oprávněn čili nic.

#### Čís. 4356.

**Rozhodčí soud dle §u 3 g) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. není příslušným pro spory jednotlivých zaměstnanců s podnikatelem o trvání pracovního poměru a o nárocích z poměru toho vzešlých.**

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1924, R II 361/24.)

Žalobu továrního zaměstnance na podnikatele o zjištění, že žalobce jest obchodním pomocníkem, soud první stolice odmítl pro nepřipustnost pořadu práva, maje za to, že rozhodnutí o zažalovaném nároku přísluší rozhodčí komisi dle zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by jednal ve věci samé. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

#### Důvody:

Podle doslovu §u 3 písm. g) odstavec druhý zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n. a podle §u 26 odstavec první tohoto zákona, jakož i podle ustálené judikatury je vyloučena příslušnost rozhodčí komise při sporech mezi jednotlivými zaměstnanci a podnikatelem, po-